

Як стати наставником

Крок 1 Зверніться до центру соціальних служб за місцем проживання для отримання консультації

Відвідайте найближчий центр соціальних служб, щоб отримати інформацію про процес наставництва та необхідні вимоги до кандидатів/-ок.

Ви також можете отримати первинну консультацію за телефоном. Шукайте мережу центрів соціальних служб у вашому регіоні.

Крок 2 Зберіть пакет документів для кандидата/-ки в наставники/-ці

Чекліст майбутнього наставника/-ці:

- заява (зазвичай готується власноручно під час візиту до центру)
- копія паспорта громадянина України
- висновок про стан здоров'я заявника за формою 5 (завантажити форму можна тут: [Постанова КМУ від 24.09.2008 №866](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n364) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n364>) Зверніть увагу: Зазвичай найбільшим викликом стає отримання медичного висновку, і майбутні кандидати/-ки не знають, з чого почати. Пропонуємо готовий алгоритм, який допоможе вам максимально ефективно побудувати свій маршрут медогляду і пройти його передбачувано, організовано та максимально швидко: [маршрут медогляду](https://docs.google.com/document/d/1r7fu-DvSe8KktV9buk9RGaxbqAqCEQ5-50X7q115XGI/edit?tab=t.0) <https://docs.google.com/document/d/1r7fu-DvSe8KktV9buk9RGaxbqAqCEQ5-50X7q115XGI/edit?tab=t.0>
- довідка про наявність чи відсутність судимості, видана територіальним центром з надання сервісних послуг МВС. Зверніть увагу: довідку можна згенерувати через мобільний застосунок Дія.

Ось і весь пакет документів для наставництва.

Крок 3 Зверніться до центру соціальних служб за місцем проживання для подачі документів

Подайте зібрані документи до центру соціальних служб за місцем вашого постійного проживання.

Пам'ятайте: під час прийому документів центр за місцем проживання кандидата/-ки у наставники/-ці зобов'язаний з'ясувати ваші мотиви щодо наставництва, позицію стосовно виховання та розвитку дітей, надати роз'яснення щодо порядку та умов наставництва й ознайомити із завданнями, правами та обов'язками наставника/-ці.

Це може бути емоційно складна розмова, яка має на меті перевірити мотивацію майбутніх кандидатів/-ок.

Центр за місцем проживання кандидата/-ки в наставники протягом 10 робочих днів після надходження документів розглядає питання про направлення кандидата/-ки в наставники/-ці до регіонального центру для проходження курсу підготовки.

Крок 4 Пройдіть навчальний курс для отримання висновку про можливість бути наставником/-цею

Участь у курсі підготовки з питань соціальної адаптації дітей та їх підготовки до самостійного життя є обов'язковою для всіх кандидатів/-ок. Курс охоплює питання соціальної адаптації дітей та їх підготовки до самостійного життя.

Майбутні наставники/-ці дізнаються про переміщення та втрати в житті дітей, специфіку розвитку дітей, які потребують наставництва, роль наставника/-ці в процесі підготовки дітей до самостійного життя, як формувати взаємини між наставником/-цею та дитиною й багато іншої важливої інформації, що дасть змогу здійснювати наставництво ефективно та у найвищих інтересах дитини.

За результатами успішного проходження курсу підготовки регіональний центр видає кандидату/-ці в наставники/-ці висновок про можливість провадження діяльності з організації наставництва над дитиною, яка проживає в закладі.

Крок 5 Пройдіть знайомство та встановлення контакту наставника/-ці з дитиною

Коли наставник/-ця починає зустрічатися з дитиною — завдання організувати їхнє знайомство лягає на плечі керівника/-ці закладу, а також на центр соціальних служб за місцем знаходження закладу.

Представники/-ці інституційного закладу повинні розповісти наставнику/-ці все про дитину: її історію, особливості здоров'я та розвитку, як вона поводить себе, що вміє, її характер, а також поради, як краще з нею спілкуватися. Вони також допомагають наставнику/-ці та дитині почати спілкування.

Якщо після зустрічей дитина погоджується на наставництво — це значить, що контакт між наставником/-цею та дитиною встановлено успішно.

Крок 6 Підпишіть договір про наставництво

Після встановлення контакту з дитиною центр за місцезнаходженням закладу не пізніше ніж за три робочі дні підписує з наставником/-цею та адміністрацією закладу, в якому проживає дитина, договір про наставництво.

Договір є юридичною основою для встановлення наставницьких відносин і визначає права та обов'язки наставника/-ці й закладу. Для укладення договору необхідна згода дитини. Згода дитини надається у формі, що відповідає її віку та стану здоров'я.

Крок 7 Здійснюйте наставництво у найкращих інтересах дитини.

Ваше головне завдання як наставника/-ці — діяти виключно в найкращих інтересах дитини, сприяючи її розвитку, адаптації та підготовці до самостійного життя. Супроводжуйте дитину, надаючи їй підтримку, знання та увагу.

Наставництво здійснюється в індивідуальній формі однією повнолітньою дієздатною особою над однією дитиною.

Ви повинні зустрічатися зі своїм вихованцем/-цею регулярно протягом тривалого періоду часу, бажано в один і той самий час. Це сформує передбачуваність, стабільність і розуміння для дитини, як довго вона може розраховувати на цей зв'язок, та спланувати очікування щодо процесу наставництва. Ваша передбачуваність, стабільність та регулярність нададуть дитині впевнену базу для побудови довіри до вас та інших людей.

Ви можете працювати з дитиною у таких напрямках:

1. Допомога з навчанням та всебічним розвитком

Ви можете допомагати дитині з домашніми завданнями в цілому чи з конкретними

предметами (наприклад, іноземна мова, інформатика чи алгебра, геометрія тощо). Допомога з домашніми завданнями може покращити академічні знання, заохотити до навчання.

Ви можете організувати для дитини різні гуртки та заняття, що допоможуть розвивати нові навички та захоплення дитини. Це може бути що завгодно: від мистецтва та музики до спорту та наукових досліджень. Завдяки такій підтримці дитина матиме змогу не тільки краще справлятися з академічними завданнями, але й відкривати для себе нові інтереси, таланти, пізнавати себе, розслаблятися на психоемоційному рівні.

2. Соціалізація дитини (формування навичок самостійного життя)

Як наставник/-ця ви можете відіграти надзвичайно важливу роль у житті вашої підопічної дитини. Ваша підтримка допоможе їй стати більш впевненою в собі, відкритою до нових способів поведінки та забезпечить їй цікаве й змістовне дозвілля. Ви маєте шанс стати ключовою фігурою в розвитку її комунікативних навичок, навчите, як будувати взаємини з різними людьми, ефективно керувати емоціями, легко спілкуватися з незнайомцями та вміло вирішувати конфлікти.

Ви допоможете дитині стати більш самостійною, навчите відповідальності за свої дії, визначенню професійних інтересів та мотивації до досягнення мети. Ви відкриєте їй світ побутових навичок — від особистої гігієни до приготування їжі, а також навчите важливим аспектам сімейного життя, як-от планування сімейного бюджету та управління домашнім господарством. Ви також відіграєте ключову роль у формуванні у вашої підопічної дитини правильних гендерних установок, підтримці ідеї рівності в стосунках, а також підвищенні її правової обізнаності, допомагаючи уникнути потенційних ризиків.

3. Профорієнтація підлітків:

У профорієнтації підлітків ви, як наставник/-ця, відіграєте ключову роль. Ви можете допомогти з формуванням кар'єрних планів, розповісти про можливості, враховуючи сферу інтересів підопічної дитини. Ви можете використати свої професійні контакти та знайомства й організувати зустрічі з експертами/-ками різних професійних галузей, допомогти підопічному/-ній отримати перше місце роботи або пройти потрібне стажування.

Ви також можете знайомити своїх вихованців із різноманітними навчальними закладами, такими як коледжі, технікуми, університети, відкриваючи перед дітьми широкі можливості для подальшого навчання.

Крім того, ви можете навчити підлітків, як скласти резюме, шукати роботу, формуючи в них відповідальне ставлення до праці та стійку життєву позицію. Ваш досвід і керівництво можуть стати незамінними у формуванні професійного майбутнього молодого людини.

Пам'ятайте, що ваше зобов'язання як наставника/-ці — це не лише велика відповідальність, але й надзвичайна можливість зробити важливий внесок у життя людини, яка потребує вашої підтримки та керівництва. Ваш вплив може стати тим ключовим фактором, що допоможе їй вирости щасливою, успішною та впевненою в собі особистістю.

